

tribut Toni Mollà

Teresa Ciges

Periodista

@teresa_ciges

El primer record que tinc de Toni Mollà és en una aula de la facultat de Filologia, Traducció i Comunicació de la Universitat de València. Allà ens impartia classes sobre les indústries de la comunicació a l'alumnat de segon curs de Periodisme. Ell va ser el primer a explicar-nos els entramats empresarials dels grans mitjans i els interessos que lligaven a cada un d'ells. I en aquesta gran xarxa de famílies, de fortunes i inversions, aquells xavals que aspiràvem a menjar-nos el món i déiem que volíem ser periodistes per canviar-lo, ens vam sentir xicotets, amb poques opcions de dur a terme aquelles gestes que teníem al cap. Però en poc temps va fer que canviàrem l'enfocament, la perspectiva.

Toni Mollà (Meliana, 1957) és un sociolingüista, periodista i escriptor valencià. Però no és dels que passen de llarg. La seua militància lingüística deixa empremta, fet que es corrobora tan sols fent-li una ullada a la seua obra publicada, tant llibres com articles de premsa.

Explica que la seua forma de veure la sociolingüística està influenciada per les figures de Francesc Vallverdú (1935-2014) i Marta Mata (1926-2006) i les seues reflexions sobre els models lingüístics educatius a Catalunya. Ell, que es reivindica com autodidacta, practica una sociolingüística a cavall de la ciència social moderna i l'assagisme valoratiu i crític, una perspectiva que representa al País Valencià al costat de Rafael Ninyoles (1943-2019) i Vicent Pitarch (1942). «Em resulta pràcticament impossible no fer una sociolingüística valorativa, perquè l'objecte de la meua recerca forma part de mi», afirma.

I això es veu corroborat en la seua obra, l'evolució de la qual mostra una coherència reflexiva sota el parai-gües de la vida, dels seus viatges, dels llocs i, per descomptat, de la literatura. Mollà té la gran capacitat

Mollà reflexiona sobre la salut de la llengua a la plaça física, lloc de trobada entre persones; però també l'aborda des de la perspectiva de la plaça com a mercat, com a lloc econòmic d'intercanvi

de divulgar profundes reflexions a través de la quotidianitat. I en això, va tenir un gran mestre. «Joan Fuster va ser la clau que obria les nostres presons mentals», ha afirmat. De fet, a *Escrits contra el silenci*, escriu sobre com entén el país a partir d'una manera de mirar que va aprendre llegint i escoltant «l'homenot de Sueca».

Una de les seues principals característiques és, com s'ha esmentat anteriorment, la seua militància lingüística. Mollà no en té prou amb reflexionar i fer que el seu alumnat i lectors ho facen, sinó que es posa mans a l'obra. El 1988 va dissenyar el model lingüístic de Canal 9, que va funcionar, va ser acceptat majoritàriament i no va generar rebuïjos. A més, va treballar en la unitat d'Assessorament Lingüístic i va ser cap de la secció de Planificació de la Direcció General de la televisió. Per tant, quan aborda les necessitats, els punts forts i les mancances de l'ecosistema mediàtic valencià sap del que parla.

Una de les seues obres que més m'ha marcat és, sens dubte, *La llengua de la plaça*. En ella reflexio-

na sobre la salut de la llengua a la plaça física, lloc de trobada entre persones; però també l'aborda des de la perspectiva de la plaça com a mercat, com a lloc econòmic d'intercanvi. Per a ell, aquest és el punt més feble i més definitiu per a la nostra llengua, afirmant que és el gran àmbit pendent de la política lingüística. De fet, va més enllà, abordant la necessitat d'una acció planificada de manera unitària des de la diversitat estructural dels llocs de parla catalana. Ho té clar: «Junts som un mercat de 12 milions de parlants, separats som un 'mercaet'». És dels que diu que el català podria ser una llengua nòrdica.

A aquells alumnes de segon de Periodisme que després de conèixer tots els entramats dels grans mitjans de comunicació ens vam sentir xicotets, Toni Mollà ens va explicar que la llengua és un factor proteccionista del seu mercat. I que, quan diem «fem-ho en castellà», estem anant en contra dels nostres interessos. Que havíem d'apostar per la nostra llengua. I seguim els seus consells.

La llengua de la plaça **Toni Mollà**

Edicions Bromera
Alzira, 2017

Toni Mollà ha dedicat tota la seua trajectòria a la llengua. La llengua parlada, escrita, per tant, en com es comunica. Professor de català als inicis de l'ensenyament després del franquisme i, posteriorment, a la UB i la UV. És llicenciat en periodisme i doctor en sociologia i antropologia. Els seus treballs sobre la didàctica i la sociolingüística han estat cabdals per a l'estudi i la promoció de la llengua al País Valencià. Col·labora assíduament en mitjans de comunicació, un àmbit essencial per la permanència de la llengua. ■